

Miljøministeriet
Departementet
Vild natur og biodiversitet
mim@mim.dk
cc. jubra@mim.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring i forbindelse med lovgennemgang på Miljøministeriets område – disposition for fase 1 samt input til emner i fase 2 (j.nr. 2021-4675)

Landbrug & Fødevarer har modtaget ovenstående i høring med frist den 8. august 2021 og har følgende bemærkninger:

Overordnede bemærkninger:

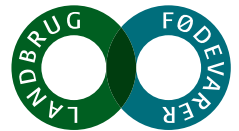
Landbrug & Fødevarer bakker op om det igangsatte arbejde med at identificere evt. begrænsninger for fremme af natur og biodiversitet som følge af gældende lovgivning samt at komme med forslag til løsninger, der kan være med til at understøtte hensigtsmæssige rammer for realisering af mål og forpligtelser samt sikre en positiv udvikling af natur og biodiversitet.

Mange landmænd oplever, at eksisterende lovgivning og øvrige hensyn eller historik på mange måder er med til at spænde ben for en optimal indsats for natur og biodiversitet på deres bedrifter. Der er derfor et behov for at finde løsninger, der kan være med til at sikre både hensigtsmæssig lovgivning og de rette incitamenter til at fremme naturen og biodiversiteten og gøre det attraktivt som lodsejer at bidrage til den positive udvikling på området.

I den forbindelse er det dog helt centralt, at den forestående lovgennemgang anlægger en helhedsorienteret tilgang til reglerne og sikrer, at interesserne vedr. natur og biodiversitet afvejes i forhold til øvrige relevante interesser – herunder blandt andet erhvervsinteresser og andre vigtige samfundsdagsordener med også respekt for privatlivets fred. Der bør således ikke kun ses på mangler og begrænsninger i forhold til biodiversiteten, men gennemføres en analyse, der medtager både fordele og ulemper i eksisterende lovgivning, og hvor det vurderes, om der er proportionalitet mellem reguleringen og de faktisk ønskede mål.

Et enøjet fokus på natur og biodiversitet vil både kunne være i strid med formålet med en del af lovgivningen på miljøministeriets område og vil samtidig kunne medføre, at der foreslås løsninger, som kan have u hensigtsmæssige konsekvenser på andre områder. Det er derfor helt centralt, at der for alle forslag til ændringer af gældende lovgivning, foretages en vurdering af potentielle konsekvenser for andre forhold end natur og biodiversitet, og at der derefter sker en velbegrundet afbalancering af de forskellige interesser inden evt. ændringer effektueres.

Det fremgår af kommissoriet for lovgennemgangen, at arbejdet alene omhandler lovgivning og regler inden for Miljøministeriets område. Dette betyder at en række bestemmelser, som er helt centrale for indsatsen med natur og biodiversitet, men som hører under andre ministerier, ikke vil

blive gennemgået. Set med landbrugets øjne er dette beklageligt, da rigtig mange af de regler, som landmænd oplever er problematiske i forhold til natur og biodiversitet hører under Fødevareministeriets område. Dette gælder blandt andet hele udmøntningen af den fælles landbrugspolitik – og ikke mindst rammerne for de støtteordninger under EU's landdistriktsprogram, der er en helt central del af den danske natur- og biodiversitetsindsats. Herud over kan også nævnes reglerne vedr. rydningspligt i Lov om drift af landbrugsjorder samt øvrige regler med ophæng i samme lovgivning.

Bemærkninger til disposition for lovgennemgangens fase 1:

Der savnes overordnet set en begrundelse for, at det netop er de fire emner: skovloven, adgangsforslag, faunakriminalitet og beskyttelse af enkeltstående træer, som er omfattet af lovgennemgangens fase 1.

Det fremgår af kommissoriet for lovgennemgangen at fase 1 er en *gennemgang af de dele af lovgivningen, der inden for en kortere tidshorisont kan udmøntes i konkrete forslag.*

På denne baggrund må man forvente at der foreligger en analyse, der konkluderer, at det netop er de 4 valgte emner, der lever op til disse kriterier, men dette underbygges ikke nærmere i det udsendte materiale.

I forhold til formålet med lovgennemgangen, som det også fremgår af kommissoriet, kan det undre at man har valgt et emne som adgangsforslag til fase 1, da bedre adgangsforslag ikke direkte har en betydning for biodiversitet og natur og en evt. ændring af disse regler derfor ikke umiddelbart vil være med til at opfylde formålet med lovgennemgangen nemlig at fremme biodiversiteten.

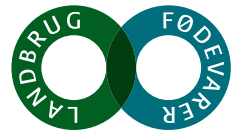
Punkt a) Skovloven

I forbindelse med en gennemgang af Skovlovens bestemmelser vil det være helt oplagt også at inddrage Skovrådet i processen og blandt andet se på de forslag til en ændring af Skovloven, som Skovrådet afgav i 2017.

I forhold til dispositionen for gennemgangen af emnet, mangler der en analyse af og stillingtagen til de konsekvenser en evt. ændring af gældende lovgivning vil have for andre forhold end biodiversitet og friluftaktiviteter.

For det første vil der kunne være et modsætningsforhold mellem disse to områder, som vil skulle beskrives og for det andet vil evt. ændringen kunne have konsekvenser for andre områder – herunder også samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Hvis den sådan analyse ikke gennemføres på de beskrevne løsningsforslag, kan det medføre uhensigtsmæssigheder på sigt og vil være et udtryk for en særdeles uheldig mangel på helhedsorienteret tilgang jf. de indledende bemærkninger i dette høringssvar.

Hvis en sådan konsekvensanalyse viser at evt. forslag til ændringerne af reglerne kan medføre økonomiske konsekvenser for private skovejere bør det samtidig beskrives, hvordan man vil sikre, at disse holdes økonomisk skadesløse.

Punkt b) Bedre adgangsforhold

Landbrug & Fødevarer har med tilfredshed noteret, at det fremgår af disposition og kommissorium, at forskellige synspunkter – herunder natur- og landbrugsinteresser – skal inddrages i overvejelserne om der er behov for ændringer for at gøre naturen mere tilgængelig. I den forbindelse bør der også ske en inddragelse af andre relevante interesser – herunder skovbrugsinteresser og hensynet til privatlivets fred.

I forhold til dispositionen mangler dog et punkt, hvor evt. konsekvenser af evt. ændringer analyseres og beskrives. Det vil være yderst relevant at se på konsekvenserne af evt. ændringsforslag både i forhold til natur og biodiversitet, i forhold til erhvervsinteresser og i forhold til øvrige samfundsinteresser ud over friluftslivet. En ændring af gældende lovgivning vil fx kunne medføre øgede omkostninger til håndhævelse og sagsbehandling hos de ansvarlige myndigheder og disse forhold skal også beskrives.

Udover at se på regulering og regler for adgang, er der også behov for at se på, hvordan de eksisterende regler udmøntes i praksis – herunder hvordan de håndhæves og hvordan de formidles til friluftsb brugere m.v. Tidligere undersøgelser har vist, at der er et begrænset kendskab til gældende regler for offentlighedens adgang og dette bør tages med som en helt central parameter i en gennemgang naturens tilgængelighed.

Der bør også ses på de konflikter, som kan opstå på baggrund af offentlighedens adgang i forhold til adgang på private arealer (fx løse hunde, ulovlig motorkørsel, henkastning af affald, øget støjforurening m.v.) og på, hvordan disse udfordringer bedst kan løses eller i bedste fald undgås.

Lovgennemgangen bør også se på, om der er forhold ved adgangsreglerne, som kan være en udfordring for at fremme biodiversiteten jf. kommissoriet. Fx kan der være behov for at se på, hvordan man bedre kan balancere offentlighedens adgang til natur med hensyn til fx vildtet - blandt andet på baggrund af de erfaringer som mange private skovejere har gjort sig det seneste år, hvor der har været ekstraordinært mange naturgæster i både skovene og det åbne land.

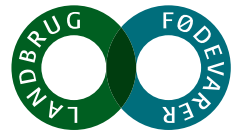
Samtidig kan der også være andre uhensigtsmæssigheder indbygget i lovgivningen i forhold til biodiversitet. Fx vil det være i nogen lodsejeres interesse at sikre en forløbende dyrkning af arealer for at undgå, at arealerne omfattes af adgangsregler for udyrkede arealer, og dette kan være med til at forhindre at der udvikler sig naturværdier på de pågældende arealer.

Punkt c) Faunakriminalitet

Landbrug & Fødevarer har sammen med de øvrige organisationer i Vildtforvaltningsrådet i oktober 2020 sendt en henvendelse til Miljøministeren og Justitsministeren om behovet for øget fokus på faunakriminalitet. I denne henvendelse peges på en række områder, hvor der er behov for øget fokus og det forekommer oplagt, hvis denne henvendelse inddrages som en central del af lovgennemgangen.

Punkt d) Beskyttelse af enkeltstående træer

Det fremgår ikke tydeligt af punktet, hvilke træer man evt. ønsker at udvide beskyttelsen af. Er det alene solitærtræer eller er der også tale om træer i skovbevoksninger, parker, læhegn m.v.?

Som ved de andre emner i fase 1 mangler der i dispositionen en analyse af konsekvenser af eventuelle forslag til ændringer af eksisterende lovgivning – herunder evt. økonomiske konsekvenser som følge af yderligere regulering ud over de eksisterende fredningsmuligheder m.v. Der bør tages stilling til, om det samfundsmæssigt set er proportionalt med mere regulering af enkeltstående træer med de omkostninger, som det medfører for myndigheder og private i forhold til den betydning, som enkeltstående træer har for biodiversiteten.

I forbindelse med en evt. udvidelse af beskyttelsen af enkeltstående træer på private arealer bør der sættes fokus på muligheden for at gennemføre beskyttelse gennem brugen af positive incitamenter og frivillige ordninger, da dette i lagt højere grad vil fremme lodsejermotivation i forbindelse med beskyttelsen.

Hvad enten der arbejdes med frivillige redskaber eller ændring af gældende lovgivning, vil en evt. øget mulighed for fredning / beskyttelse af enkeltstående træer have økonomiske konsekvenser, der vil skulle tages højde for – blandt andet gennem kompensation / betaling til private lodsejere.

Bemærkninger til emner, der kan indgå i lovgennemgangens fase 2:

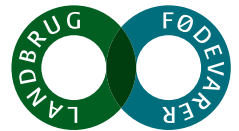
Det fremgår af kommissoriet, at lovgennemgangens fase 2 har til formål at se på "øvrige barrierer og begrænsninger i forhold til at skabe bedre rammevilkår for natur og biodiversitet i Danmark". Der er således tale om en bred opgaveformulering, som det vil være vanskeligt at levere tilbunds gående på, hvorfor der vil være behov for både at se på enkelte lovområder og på nogle af de principper, der er grundlæggende for den danske naturforvaltning.

I lyset af dette er det relevant at påpege, at den danske naturindsats generelt lider under, at meget naturbeskyttelse er gennemført ved generel erstatningsfri regulering og tilskudsordninger baseret på modulering af landbrugsstøtten. Det er også et problem at naturen – beskyttelsens genstand - ikke er langt mere præcis defineret og afgrænset i forhold til det ubeskyttede.

Grundet disse forhold er der nemlig en begrænset målretning og koordinering af indsats og beskyttelse. Frem for at sikre at de mest værdifulde arealer eller potentielt værdifulde arealer sikres den højeste beskyttelse og den bedste forvaltning målrettet lokale forhold - bredes indsatsen ud over mange arealer og gennemføres med utilstrækkelige generelle virkemidler, der ikke kan tilgodese specialiserede arters behov. Med tab af biodiversitet til følge.

Inden for miljøministeriet ressort vil grundlaget for en bedre beskyttelse derfor kunne forbedres væsentligt ved at sikre meget mere præcise videnskabeligt funderede angivelser af det beskyttede og kriterier for langsigtet bevarelse. Samtidig er der behov for at se på incitamenterne til beskyttelsen og på den måde sikre, at det gøres attraktivt for private lodsejere at gøre en indsats for naturen, fremfor at man som det kan være tilfældet i dag, som lodsejer oplever at naturen i mange tilfælde kan medføre endog meget alvorlige restriktioner. I den forbindelse vil det være relevant at se på, hvordan man i Danmark vælger af finansiere naturindsatsen og om der er behov for en større national finansiering på dette område.

Alle disse forhold er blandt de 10 principper for fremtidens indsats, som fremgår af det fælles udspil "Natur og biodiversitet i det åbne land" fra 2019, udarbejdet af Danmarks Biavlforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Jægerforbund, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforening.

I lyset af den meget brede opgave med lovgennemgangen skal Landbrug & Fødevarer pege på nedenstående lovområder / principper, som bør indgå i lovgennemgangens fase 2. Nedenstående er på grund af opgavens store omfang ikke en udtømmende liste, og vi ser frem til at få mulighed for at kommentere på en disposition og en yderligere beskrivelse af fase 2 på et seneste tidspunkt i processen.

Naturzoner

I og med at der ikke findes en definition af, hvad en naturzone er, er det helt centralt at der som første skridt opnås enighed om, hvad der forstås ved begrebet "naturzoner". I den forbindelse vil det være afgørende at se på formålet med og behovet for evt. indførelse af et sådan nyt begreb i den danske naturforvaltning – herunder om naturzoner vil kunne tilføre naturbeskyttelsen nye elementer, som ikke kan opnås gennem eksisterende lovgivning.

Før en sådan analyse foreligger vil det være vanskeligt at tage en drøftelse af, hvor meget af Danmarks areal, der skal disponeres til naturzone, således som der lægges op til i beskrivelsen af emner til lovgennemgangens fase 2. Når man når til denne del, er det i øvrigt vigtigt, at Bolig- og Planstyrelsen er den primært ansvarlige myndighed, da denne styrelse varetager den samlede arealanvendelse i Danmark.

I forbindelse med en beskrivelse af formål, behov og mulige modeller for naturzoner er det helt afgørende, at der også ses på konsekvenserne af de forskellige modeller. Ikke kun i forhold til natur og biodiversitet, men også i forhold til andre samfundsmæssige forhold – herunder konsekvenser for land- og skovbrug samt erhvervs- og samfundsøkonomiske konsekvenser. Der bør således ud fra forskellige mulige definitioner af begrebet naturzone opstilles scenarier, der både beskriver formål, effekt og konsekvenser - administrative såvel som økonomiske.

Først når disse forhold er analyseret og velbeskrevet vil det give mening af drøfte konkrete målsætninger og mulige konkrete initiativer for at opnå disse.

Biodiversitet i det åbne land

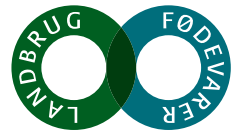
Som skrevet i indledningen til denne høringssvar er rammerne for biodiversiteten i det åbne land i høj grad dikteret af reglerne i EU's landbrugspolitik, samt den danske implementering her af. Da disse emner som en del af Fødevareministeriets område ligger uden for den aktuelle lovgennemgang vil være vanskeligt at behandle dette emne fyldestgørende.

Udover regler m.v. under Fødevareministeriet er rammerne for fremme og beskyttelse af biodiversiteten i det åbne land i høj grad omfattet af de emner, der hører under punktet "Naturbeskyttelse på land", hvorfor der henvises til dette punkt for øvrige bemærkninger.

Det skal dog påpeges, at det rent sprogligt er vanskeligt at forstå, hvad der menes med sætningen "Styrkelse af biodiversiteten i det åbne land, herunder som følge af eventuelle begrænsninger i beskyttelsen af planter og arter".

Naturbeskyttelse på land - herunder Naturbeskyttelsesloven og Natura 2000

Generelt er naturbeskyttelsen set med landbrugets øjne præget af en markant mangel på positive incitamenter. Ikke mindst naturbeskyttelsesloves regler om beskyttede områder (§ 3) og de afledte

effekter af denne lovgivning i husdyrloven m.v. er med til at begrænse lodsejernes ønske om at gennemføre indsatser til fremme af natur og biodiversitet.

På samme måde forholder det sig med Natura 2000 beskyttelsen, hvor en indsats med det formål at forbedre naturtilstanden på et areal i sidste ende kan få store negative konsekvenser for ikke mindst husdyrproducenter, der omfattes af husdyrlovens specifikke ammoniakregulering.

Der er derfor overordnet set behov for at se på, hvordan man gennem både lovgivning og en positiv incitamentsstruktur kan vende dette således, at det bliver attraktivt for lodsejere at gøre en indsats for naturen på målrettede områder, hvor effekten heraf vil være størst for at fremme biodiversiteten.

Ud over reglerne i naturbeskyttelseslovens § 3 og Natura 2000 planlægningen kan i denne sammenhæng også næves bestemmelserne i *Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt*, der betyder, at en lodsejer erstatningsfrit kan få inddraget sin dyrkningsret, hvis der indvander en beskyttet art på arealerne. Dette vil i mange tilfælde betyde at lodsejere vælger at holde arealer i drift, som ellers med fordel kunne få lov til at overgå til mere naturnær tilstand.

Naturbeskyttelsesloven

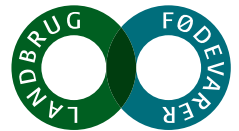
Naturbeskyttelsesloven § 3 er den af de helt centrale bestemmelser i forbindelse med naturbeskyttelsen på land. I og med, at beskyttelsen er dynamisk og naturarealer derfor kan vokse ind og i sjældnere tilfælde ud af beskyttelse oplever lodsejere, at man ved at gøre en positiv indsats for naturen kan blive omfattet af uønskede restriktioner i forhold til råderetten over arealerne. Dette er yderligere blevet forstærket af forbuddet mod gødkning, sprøjtning og omlægning af §3 arealer, som træder i kraft den 1/7 2022. Dette betyder, at mange lodsejere aktivt gør en indsats for at forhindre, at der udvikler sig natur på mere marginale arealer.

Selvom genopdykningsretten i medfør af Lov om drift af landbrugsjorder i en vis udstrækning kan modvirke dette er der et presserende behov for at se på, hvordan disse negative konsekvenser af reglerne i Naturbeskyttelseslovens § 3 kan begrænses.

Dette skal ses i sammenhæng med, at Naturbeskyttelseslovens regler fortolkes meget restriktivt og, at der opretholdes en unødigt restriktiv dispensationspraksis – også selvom der er tale om naturforbedrende tiltag og tiltag, der gavner andre miljø- og naturmæssige forhold – herunder fx projekter i forhold til kvælstoffjernelse, reduktion af CO₂ og klimatilpasning, som i sidste ende også vil kunne have en positiv effekt for natur og biodiversitet.

Det kan derfor med fordel overvejes at lempe dispensationspraksis væsentligt, hvis der kan godtgøres en positiv effekt for miljø, klima eller biodiversitet. Det samme gør sig gældende med en række af naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer, der også kan stå i vejen for kollektive indsatser fx i forhold til kvælstoffjernelse i vandmiljøet.

En anden stor udfordring med Naturbeskyttelseslovens § 3, som har konsekvenser for både lodsejere og indsatsen for natur og biodiversitet er, at der ikke er tilstrækkelig klare kriterier for, hvornår et areal er omfattet af beskyttelse og hvordan der sker en afgræsning i forhold til ikke-beskyttede arealer samt entydige krav til, hvordan registreringen skal foretages, og sagen oplyses fagligt. Vi ser derfor et stort behov for en opdatering af registreringsvejledningen. Den gældende vejledning fra 1993 efterlader – ikke mindst for naturtyperne fersk eng og biologiske overdrev - et

stort rum for udøvelsen af myndighedernes skøn, ved fastlæggelse af beskyttelsesstatus med deraf følgende forskellig praksis fra kommune til kommune.

De uklare retningslinjer i forhold til registrering af den beskyttede natur er en udfordring for lodsejerne i et retssikkerhedsmæssigt perspektiv og er med til at øge lodsejernes frygt for at få arealer omfattet af beskyttelsen.

Det pressende behov for en opdatering af registreringsvejledningen skal også ses i lyset af, at det forhold, at et areal registreres som beskyttet efter § 3 har fået langt større betydning i dag end det havde ved lovens indførelse i 1992, blandt andet som følge af husdyrlovens specifikke ammoniakregulering samt forbud møde gødskning, sprøjtning og omlægning.

Fredningsinstrumentet i medfør af Naturbeskyttelsesloven er andet væsentligt instrument til at gennemføre beskyttelse af natur og biodiversitet. Private lodsejere, der berøres af fredningssager, oplever dog ofte, at de på trods af erstatninger, påtvinges en række uønskede restriktioner, og i mange tilfælde ikke inddrages i tilstrækkeligt omfang. Det vil ofte vil medføre uhensigtsmæssig proces for både natur- og lodsejerinteresser og kan også betyde markant øgede administrative omkostninger i forbindelse med klagesager m.v.

Hvis man i højere grad ønsker at sikre lodsejernes positive medspil i fredningssager, bør der ses på en modernisering af fredningsinstrumentet - herunder ikke mindst med fokus på formålet med fredninger, inddragelse af lodsejere og muligheden for at rejse fredningssager uden opbakning fra relevante interessenter.

Natura 2000 - herunder miljømålsloven

Natura 2000 indsatsen er sammen med § 3 beskyttelsen en af de helt centrale hjørneste i den danske beskyttelse af natur og biodiversitet. Derfor er det bekymrende, at der kun er et begrænset antal værktøjer til rådighed til at kunne gennemføre de indsats, som fastlægges gennem Natura 2000 planlægningen.

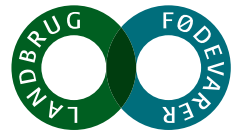
Samtidig er der i høj grad behov for at se på, hvordan private lodsejere både gennem reglerne i Miljømålsloven samt gennem statslig og kommunal forvaltning i langt højere grad kan blive inddraget i beskyttelsen og derved motiveres til at gøre en indsats for naturen i Natura 2000 områderne.

Selvom Miljømålsloven foreskriver en inddragelse af lodsejere i planlægningsprocessen, opleves dette langt fra tilstrækkeligt af de berørte lodsejere, ligesom der i høj grad mangler viden hos de enkelte lodsejere om, hvilke værdier de har på deres arealer, og hvordan de bedst forvaltes.

Det bør i forbindelse med lovgennemgangen overvejes, hvordan lodsejeres rolle i forbindelse med Natura 2000 planlægningen kan styrkes til fordel for opnåelsen af de fastlagte målsætninger.

Som det blev beskrevet tidligere, oplever mange lodsejere, at Natura 2000 arealer kan have store konsekvenser for deres drift – ikke mindst i forbindelse med husdyrproduktionen. Dette er med til at øge frygten for konsekvenserne af at have natur på sin ejendom.

I lyset af dette er det et stort behov for at se på processen vedr. kortlægning af Natura 2000 naturtyper. Som kortlægningen gennemføres i dag, orienteres lodsejere ikke direkte om resultatet af kortlægningen lige som der heller ikke sker en høring af lodsejere i forbindelse med kortlægning

af nye naturtyper, selvom dette kan få meget store konsekvenser for landbrugsdriften. Dette er med til at forstærke indtrykket af, at der kan opstå beskyttelsesværdig og sårbar natur med ganske kort varsel og dermed øge lodsejeres modvilje mod at gøre en indsats for natur og biodiversitet.

Andre emner

Husdyrloven

Med husdyrloven er der fastsat regler for den totale ammoniakbelastning et husdyrbrug må påvirke nærliggende naturarealer med (kategori 1 og 2). I loven er der også fastsat regler for at kommunen også skal vurdere om udvidelser eller ændringer i dyreholdet fører til merbelastningen af kategori 3 naturarealer, der kan forringe naturen. Der er tale om generel erstatningsfri regulering og beskyttelsen er umiddelbar og indtræder, når natur opstår, registreres eller kortlægges.

Da en væsentlig del af den omfattede natur er vejledende registreret, og registreringerne bygger på skøn baseret på det aktuelle naturindhold, er reguleringen omfattet af en ganske væsentlig uforudsigelighed.

Reguleringen er gennemført for at beskytte naturen mod de negative effekter af ammoniakpåvirkninger. Reguleringen bygger på, at man kan forudsige en langsigtet negativ udvikling af naturindholdet på et naturareal når det belastes med ammoniak. Der er tale om et meget væsentligt forsigtighedsprincip og betydelige indgreb i husdyrproduktionen, som langt fra altid står mål med naturens beskyttelse og øvrige indsatser for at bevare eller fremme naturværdierne på de berørte naturarealer.

Reguleringen har medført en udbredt frygt for natur-, miljø- og klimaindsatser hos landmanden, da der til stadighed ses sager, hvor registreringer eller forbedringer af egen eller naboens natur får store negative konsekvenser for eksisterende husdyrbrug. Dette rangerende fra vanskeligheder med at få tilladelse til at ændre eller øge produktionen til krav om nedbringelse af produktionen eller helt ophør. Alle med umiddelbare ejendomsværditab til følge samt tabte muligheder for at modernisere og udvikle produktionen i takt med krav til dyrevelfærd og ressourceeffektivitet.

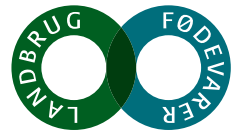
Samtidig betyder reglerne i husdyrloven også, at det i visse tilfælde ikke vil være muligt at gennemføre projekter med fx etablering af nye og mere miljøvenlige stalde, selvom dette ville kunne have en dokumenteret og målbar gavnlig effekt for natur og miljø.

Der er således behov for en gennemgang af husdyrlovens specifikke ammoniakregulering - ikke mindst i lyset af, at reglerne kan være en markant barriere for, at landmænd deltager i projekter der forudsætter udtagning af landbrugsjord, og som kan være med til at opfylde en række centrale samfundsmæssige dagsordener inden for miljø, natur og klima.

Der kan i den forbindelse henvises til det fælles udspil fra Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening (Fælles løsninger), der indeholder en række forslag til, hvordan husdyrloven kan moderniseres til gavn for både natur og landbrug.

Vandløbsloven

En mere differentieret forvaltning af vandløbene kan sikre, at vandløbslovens dobbelte formål opfyldes bedre end i dag, hvilket også vil styrke biodiversiteten i vandløbene. Problemstrækninger kan identificeres og vedligeholdes i passende omfang (fx øget oprensning af aflejret materiale eller

optimeret grødeskæring), mens vedligeholdelsen på andre strækninger kan reduceres, til gavn for biodiversiteten.

Samtidig bør klimatilpasning indarbejdes som formål i vandløbsloven, fulgt op af mulighed for at iværksætte de nødvendige tiltag. Også her skal der kunne differentieres og optimeres, således at der i nogle tilfælde arbejdes med øgede dimensioner med hensyntagen til natur og miljø, og i andre tilfælde kan løsningen være egentlige naturprojekter.

Regelforenklning

Landbrug & Fødevarer tilslutter sig ønsket om at sikre, at regelgrundlaget på Miljøministeriets område i videste muligt omfang er let at forstå og administrere. Der er ingen tvivl om, at der med fordel kan ske en forenkling af visse regelsæt, men det er i den forbindelse vigtigt at pointere, at en sammenskrivning af bestemmelser ikke altid er lig med, at lovgivningen gøres lettere forståeligt.

Det vil således kunne være hensigtsmæssigt at opretholde separate regelsæt fremfor at fokusere på en sammenskrivning af regler. Fokus kan med fordel være på ophævelse af regler, som har begrænset effekt.

Som også fremhævet under arbejdet med ministeriets lovkompass, kunne man med fordel analysere mulighederne for en egentlig miljøforvaltningslov, idet der på miljørettens område er særlig kobling mellem en række faglige, skønspregede vurderinger og den strikte, juridiske subsumtion.

Formålsbestemmelser

Det fremgår ikke klart, hvilke dele af naturlovgivningen man vil analysere med henblik på, at sikre ensretning og tydeliggørelse af fremme af biodiversitet og naturinteresser.

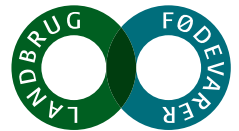
Mange love på miljøministeriets område har formålsbestemmelser, som varetager flere formål, eller har formål der ikke specifikt omhandler natur og biodiversitet, og det er vigtigt, at disse formål også fremover tilgodeses, så de relevante love fortsat varetager samtlige de hensyn, som de faktisk har til formål at beskytte

Det bør således i forbindelse med den planlagte analyse grundigt overvejes, om der er behov for en ændring af formålsbestemmelserne eller, om natur- og biodiversitetshensyn allerede kan varetages tilstrækkeligt med de eksisterende formuleringer. Som det er gældende for hele lovgennemgangen, skal en analyse og evt. ændring af formålsbestemmelser tage højde for en lang række interesser – herunder også natur og biodiversitet.

Øvrige bemærkninger:

Miljøministeriet har i det udsendte materiale skitseret en tidsplan for begge faser i lovgennemgang. Landbrug & Fødevarer skal i den forbindelse kvittere for, at man i processen har lagt vægt på at inddrage relevante interessenter, men skal henstille til, at der bliver tale om en reel inddragelse og dialog med interessenterne.

Dette vil forudsætte, at der afsættes tilstrækkelig tid til de høringer, der lægges op til og at der gives mulighed for at interessenterne kan komme med indspil til relevante elementer. I den forbindelse

kan det fx undre, at der ikke lægges op til, at dispositionen for fase 2 kommer i egentlig høring (punkt 5 og 6 i procesplanen). Samtidig forekommer det også, at der kun vil være en ganske kort frist til at kommentere på 1. udkast til lovegennemgangens fase 1 i forhold til punkterne 7, 8 og 9 i den udsendte procesplan.

Med venlig hilsen

Karen Post Bache
Naturchef

Vand og Natur

D +45 33 39 46 52
M + 45 22 99 84 83
E kpo@lf.dk